

1 De toekomst

1.1 Studeren

Sommige van jullie kiezen na het behalen van je diploma voor een tussenjaar, gaan op (wereld)reis of aan het werk, maar het merendeel kiest ervoor om te gaan studeren. De afgelopen jaren is er een hoop veranderd rondom de studiefinanciering in het hoger onderwijs. Onder het motto “Studeren is investeren” is in 2015 de nieuwe studiefinanciering voor het hoger onderwijs ingevoerd. De belangrijkste veranderingen hierbij zijn de afschaffing van de ‘gratis’ basisbeurs en de invoering van een sociaal leenstelsel waarbij iedereen in het hoger onderwijs tegen gunstige voorwaarden geld kan lenen van de overheid voor het betalen van de studie.

Het volgende citaat komt van de staatssecretaris van Onderwijs: “We mogen best wat meer van studenten vragen. Zij plukken straks immers de vruchten van hun studie, die ook na invoering van het sociaal leenstelsel voor het overgrote deel wordt betaald door de overheid, de belastingbetaler dus. De investering betaalt zichzelf meer dan terug: mensen die een master hebben behaald verdienen gemiddeld twee keer zoveel als mensen met een mbo-diploma en anderhalf keer zoveel als mensen met een hbo-bachelor.”

Opdracht 1.1 Leg uit wat wordt bedoeld met de stelling “Studeren is investeren”.

Voor de verklaring van bovengenoemde inkomensverschillen baseert de staatssecretaris zich op cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Tabel 1.1 Bruto-uurloon direct na afstuderen (schooljaar 2018/2019)

mbo	€ 13,45
hbo	€ 16,24
wo (universiteit)	€ 17,51

Tien jaar na afstuderen is het verschil in uurloon groter: mensen met een universitaire opleiding hebben na tien jaar een bruto-uurloon van € 33,02 gemiddeld en dat is ruim 1,7 keer zoveel als een mbo’er en 1,3 keer zoveel als een hbo’er.

Opdracht 1.2 Gebruik tabel 1.1 bij de beantwoording van de volgende vragen.

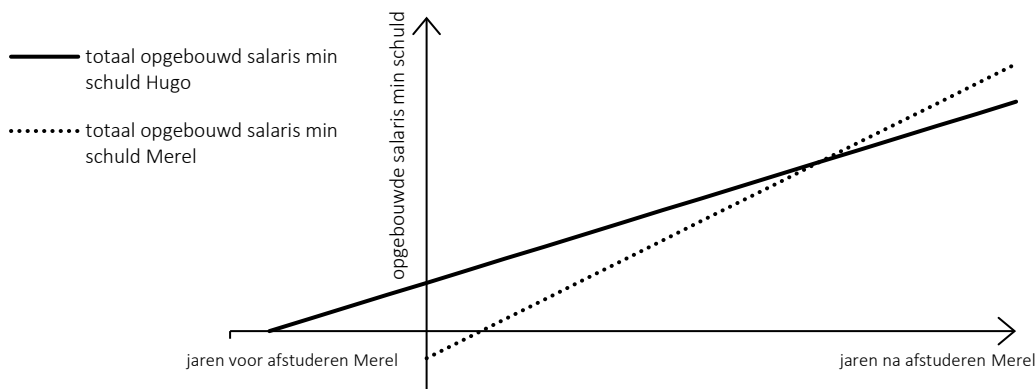
1. Bereken het bruto-uurloon van een mbo’er tien jaar na afstuderen.
2. Bereken het bruto-uurloon van een hbo’er tien jaar na afstuderen.

Linda zegt dat een hbo’er na tien jaar ongeveer 30% meer verdient dan een mbo’er.

3. Toon met een berekening aan of Linda gelijk heeft.

Studeren moet dus gezien worden als een investering in jezelf. Je stopt tijd, geld en energie in het volgen van een opleiding in de verwachting dat je daar later de vruchten van kunt plukken, bijvoorbeeld in de vorm van een goede baan. Maar studeren is niet alleen belangrijk voor het individu, ook de samenleving profiteert daarvan. Nederland wil graag horen tot de sterkste kenniseconomieën van de wereld. Hiervoor is het nodig dat een land zich blijft ontwikkelen. Sommige opkomende en gevestigde economieën in andere landen ontwikkelen hun kenniseconomie in een hoog tempo. Zij vormen in toenemende mate concurrentie voor Nederland en daarmee onze banen en inkomsten. Er komen in steeds sneller tempo nieuwe technologieën en ook digitale uitdagingen spelen tegenwoordig een grote rol. Om onze voorsprong als land te behouden is het noodzakelijk dat er ook in Nederland voldoende opgeleid personeel is..

Opdracht 1.3 Hugo is 18 jaar en heeft zijn mbo-diploma als automonteur behaald en gaat werken. Hij verdient € 1.600 bruto per maand. Merel, zijn vriendin, studeert nog vier jaar verder op het hbo en vindt daarna een baan als wijkverpleegster. Merel heeft een salaris van € 31.200 per jaar en heeft in de vier jaar dat zij studeerde een studieschuld opgebouwd van € 43.200. Grafisch ziet er dit als volgt uit:

1. Bij welk bedrag start de grafiek van Merel op de verticale as nadat zij vier jaar gestudeerd heeft?
2. Bereken bij welk bedrag de grafiek van Hugo op de verticale as begint als hij vier jaar gewerkt heeft.
3. Na hoeveel jaar is het totaal opgebouwde salaris van Merel minus haar schuld gelijk aan het totaal opgebouwde salaris van Hugo? Is dat na 9, 10 of 11 jaar? Verklaar je antwoord met behulp van een berekening.

1.2 Opleiding

Als je de keuze maakt om (verder) te studeren, maak je ook een keuze tussen verschillende vervolgopleidingen. Het is een belangrijke keuze, omdat de keuze voor een bepaalde opleiding invloed heeft op je werkzame leven na de opleiding. Bij die keuze spelen diverse factoren een rol zoals je aangetrokken voelen tot de opleiding, interesses en talenten, het arbeidsmarktperspectief en de beloning. Natuurlijk is het vaak moeilijk om in te schatten hoe het arbeidsmarkt-perspectief er over vier of vijf jaar uitziet voor een bepaald beroep. Is de kans op het vinden van werk na de opleiding nog even groot als op dit moment? Daarbij is de beloning niet alleen afhankelijk van de opleiding. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, de ontwikkelingen van de sector waarin je actief bent en de eigen prestaties zijn ook van invloed op de beloning. En ook hier kan in een periode van vier of vijf jaar veel veranderen.

Passie of arbeidsmarktperspectief?

Opdracht 1.4 Leg aan de hand van een voorbeeld uit dat het arbeidsmarktperspectief per regio of provincie kan verschillen.

In tabel 1.2 wordt weergegeven hoeveel hbo-studenten er in het schooljaar 2018 / 2019 per sector zijn afgestudeerd en hoeveel van deze afgestudeerden anderhalf jaar na afstuderen een baan hebben. Deze afgestudeerde studenten zijn werkzaam en maken geen gebruik van een uitkering.

Sector	Aantal gediplomeerde schoolverlaters	Werkzame gediplomeerde schoolverlaters
Sector overstijgend	32	30
Onderwijs	7.661	7.592
Landbouw en natuurlijke omgeving	1.404	1.330
Techniek	10.287	9.721
Gezondheidszorg	8.228	8.121
Economie	20.993	19.712
Gedrag en maatschappij	11.066	10.767
Taal en cultuur	3.083	2.836
Totaal	62.754

Gebruik tabel 1.2 bij de beantwoording van de volgende vragen.

- Opdracht 1.5**
1. Bereken hoeveel gediplomeerde hbo-studenten uit 2018/2019 een baan hebben gevonden.
 2. Bereken hoeveel procent van de in 2018/2019 gediplomeerde hbo-studenten werkzaam is.
 3. In welke sector hebben in absolute aantallen de meeste hbo-schoolverlaters een baan gevonden? Hoeveel zijn dit er?
 4. In welke sector hebben procentueel de meeste schoolverlaters een baan gevonden? Hoeveel procent is dit?

In de Taal en Cultuur sector hebben procentueel de minste schoolverlaters een baan gevonden.

5. Welke verklaring zou hiervoor kunnen zijn?

Naast de keuze of je gaat studeren en welke opleiding je gaat kiezen, zijn er nog meer keuzes die je moet maken. Blijf je thuis wonen of ga je op kamers? Om een overwogen keuze te kunnen maken, moet je weten wat het kost als je op kamers gaat wonen. Als je op jezelf woont, houd je rekening met de volgende maandelijkse kosten in euro's: (Nibud Studentenonderzoek, 2021)

- Huur: € 426
- Boodschappen: € 173
- Studietoeken en -benodigdheden: € 49
- Vervoer (naast de OV-kaart): € 72
- Ontspanning, uitgaan en sport: € 124
- Kleding en schoenen: € 53
- Zorgverzekering: € 115
- Telefoon: € 19

De bovengenoemde bedragen zijn de gemiddelde bedragen die studenten uitgeven. In het schooljaar 2020-2021 bedraagt het collegegeld voor het hoger onderwijs € 2.143. Voor 2021-2022 is dit vanwege de coronapandemie eenmalig verlaagd naar € 1.084. Eerstejaars studenten betalen voor 2021-2022 € 542.

- Opdracht 1.6**
1. Bereken de gemiddelde maandelijkse totale uitgaven van een uitwonende student (inclusief collegegeld). Ga uit van het standaard collegegeld voor het hoger onderwijs.
 2. Bereken welk percentage van de totale uitgaven wordt besteed aan collegegeld.
 3. Leg uit welk van bovengenoemde bedragen je opvallend hoog of laag vindt.
 4. Ben je zelf van plan om op kamers te gaan? Licht je antwoord toe.

In bovengenoemde lijst is een bedrag met betrekking tot de zorgverzekering opgenomen, maar is er geen rekening gehouden met mogelijke andere verzekeringen. Een aantal andere verzekeringen worden in de volgende paragraaf toegelicht.